

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ В ГАЛУЗІ ГІРНИЦТВА ТА ЕКОЛОГІЇ

УДК 622

Антонюк П.П., студент
Червінський А.М., студент
Махно А.М., аспірант

*Факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
Державний університет «Житомирська політехніка»*

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ВИРОБІВ З ПРИРОДНОГО КАМЕНЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ З ЄС

Вступ

Інтеграція України до Європейського Союзу створює нові можливості та виклики для вітчизняного бізнесу. Одним із важливих аспектів адаптації української економіки до європейських стандартів є гармонізація національної системи стандартизації. Це питання є особливо актуальним для галузей, пов'язаних із виробництвом виробів із природного каменю, які мають великий експортний потенціал. Вимоги ЄС до якості продукції, екологічності та відповідності технічним нормам потребують особливої уваги, адже від цього залежить конкурентоспроможність українських виробників на європейському ринку.

Необхідність стандартизації

Стандартизація виробів із природного каменю є ключовим елементом для забезпечення стабільної якості продукції та відповідності міжнародним вимогам. У ЄС діє система єдиних технічних регламентів та стандартів, що регулюють вимоги до матеріалів, методів виробництва, екологічної безпеки та експлуатаційних характеристик. Українські виробники, прагнучи вийти на європейський ринок, повинні забезпечити відповідність продукції цим стандартам, що вимагає модернізації виробництва, підвищення кваліфікації персоналу та впровадження сучасних методів контролю якості.

Європейські стандарти на вироби з природного каменю

У Європейському Союзі для виробів із природного каменю діє серія стандартів EN (European Norms), які регламентують такі аспекти:

1. **Фізико-механічні характеристики:** міцність на стиск, згин, водопоглинання, стійкість до стирання тощо.
2. **Екологічна відповідність:** забезпечення безпеки матеріалів для здоров'я людей і навколишнього середовища.
3. **Декларація продуктивності:** відповідно до Регламенту ЄС №305/2011, кожен виробник зобов'язаний надавати споживачам інформацію про експлуатаційні характеристики виробу.
4. **Маркування CE:** забезпечення можливості вільного обігу товарів у межах ЄС завдяки наявності маркування, яке підтверджує відповідність продукції європейським нормам.

Виклики для українських виробників

Українська промисловість з обробки природного каменю має потужний потенціал, проте стикається з низкою викликів на шляху до інтеграції з ринком ЄС:

1. **Різниця в технічних регламентах:** українські стандарти в багатьох випадках не відповідають європейським.
2. **Застаріле обладнання:** більшість підприємств використовують технології, які не забезпечують належної якості продукції.
3. **Високі витрати на сертифікацію:** процес отримання європейських сертифікатів є фінансово затратним.
4. **Недостатній рівень інформованості:** багато виробників не володіють необхідними знаннями про європейські вимоги.

Шляхи вирішення

Для успішної інтеграції українських виробників у європейський ринок необхідно реалізувати комплекс заходів, зокрема:

1. **Гармонізація національних стандартів із європейськими:** оновлення нормативної бази відповідно до вимог EN.
2. **Підвищення якості продукції:** впровадження сучасних технологій обробки та контролю якості природного каменю.
3. **Навчання персоналу:** організація тренінгів та семінарів для працівників підприємств щодо вимог європейського законодавства.
4. **Державна підтримка:** субсидії на сертифікацію, модернізацію виробництва та участь у міжнародних виставках.

5. **Співпраця з європейськими партнерами:** створення спільних підприємств, обмін досвідом та технологіями.

Переваги стандартизації

Запровадження європейських стандартів дасть змогу українським виробникам отримати ряд переваг:

1. **Підвищення конкурентоспроможності:** відповідність європейським нормам відкриє доступ до нових ринків.

2. **Зростання довіри споживачів:** сертифікована продукція викликає більше довіри серед європейських партнерів і клієнтів.

3. **Економічний розвиток:** розширення експорту сприятиме зростанню доходів підприємств і створенню нових робочих місць.

4. **Екологічна відповідальність:** відповідність європейським екологічним стандартам дозволить зменшити вплив виробництва на довкілля.

Висновок

Стандартизація виробів із природного каменю є необхідною умовою для інтеграції України до європейського ринку. Цей процес вимагає значних зусиль, але його успішна реалізація сприятиме підвищенню якості продукції, зміцненню позицій вітчизняних виробників та розширенню економічного потенціалу країни. Завдяки впровадженню європейських стандартів Україна зможе зайняти гідне місце серед провідних постачальників природного каменю на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. ДСТУ Б В.2.7-69-98. Каміні природні облицювальні. Технічні умови. – Київ: Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України, 1998.

2. Європейський парламент і Рада ЄС. Регламент (ЄС) №305/2011 про встановлення гармонізованих умов для реалізації будівельної продукції. – Офіційний вісник ЄС, 2011.

3. Системи стандартизації та сертифікації в ЄС: методичні рекомендації / За ред. О.І. Павленко. – Київ: Центр європейських досліджень, 2015.

4. Адаменко І.О., Гладкий Б.А. Стандартизація продукції в умовах євроінтеграції. – Харків: Видавництво НТУ "ХПІ", 2020.

5. Ткачук О.М. Екологічні аспекти стандартизації природних матеріалів для будівництва. // Екологічний вісник. – 2018. – №2. – С. 12-18.

6. EN 1467:2012. Природний камінь. Блоки для обробки. Технічні вимоги. – Європейський комітет зі стандартизації (CEN), 2012.

7. Жук О.П. Особливості адаптації українських підприємств до стандартів ЄС. // Економіка та стандартизація. – 2017. – №3. – С. 24-30.

8. Гребінь В.М. Інтеграція української системи стандартизації з європейською: перспективи та виклики. // Журнал "Технічні науки". – 2019. – №4. – С. 33-40.

9. Directive 89/106/EEC on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to construction products. – Official Journal of the European Communities, 1989.

10. Кам'яний ринок Європи: тенденції та стандарти / В.Г. Сімонов. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019.